

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-11521/2022-ERU
Č. j. 11521-4/2022-ERU

V Ostravě dne 30. srpna 2022

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle ust. § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), ve společném správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-11521/2022-ERU s obviněným z přestupků, kterým je

společnost **GEEN Sale a.s.**,

se sídlem Mariánské náměstí 617/1, Komárov, 617 00 Brno, IČO: 048 81 036,

ve věci podezření ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, a pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost GEEN Sale a.s., se sídlem Mariánské náměstí 617/1, Komárov, 617 00 Brno, IČO: 048 81 036 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající **2 dílčími útoky** v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 4 odst. 1 věty první téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku, když

- i. spotřebiteli [REDAKCE], odběrné místo EIC [REDAKCE], dne 27. září 2021 prostřednictvím e-mailové zprávy zaslal informaci, že s účinností od 1. listopadu 2021 dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu za podmínek produktové řady „ACTUAL+“ (cena zemního plynu bude účtována dle denních cen dosažených obchodováním na velkoobchodním trhu) a poučil jej o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ve smyslu ust. § 11a odst. 5 energetického zákona i přesto, že daný spotřebitel měl s účastníkem řízení uzavřen Dodatek ke smlouvě č. [REDAKCE] ze dne 15. srpna 2019, kterým měl sjednanu fixní cenu za odebraný plyn ve výši 735 Kč/MWh do 31. prosince 2022,
- ii. spotřebitelce [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], dne 27. září 2021 prostřednictvím dopisu zaslal informaci, že s účinností od 1. listopadu 2021 dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku elektřiny za podmínek produktové řady „ACTUAL+“ (cena silové elektřiny bude účtována dle hodinových cen dosažených obchodováním na denním velkoobchodním trhu) a poučil ji o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ve smyslu ust. § 11a odst. 5 energetického zákona ve znění účinném do 31. prosince 2021 i přesto, že daná spotřebitelka měla s účastníkem řízení uzavřenou Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 17. června 2021, kterou měla v rámci produktové řady „ACFIX_2003“ sjednanu fixní cenu za odebranou elektřinu ve výši 1 491 Kč/MWh do 31. prosince 2023,

čímž účastník řízení postupoval v rozporu s požadavky odborné péče a tímto svým jednáním mohl podstatně narušit ekonomické chování uvedených spotřebitelů, které vystavil zdánlivé volbě mezi odběrem plynu/elektřiny za vyšší cenu nebo ukončením smluvního závazku.

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že jakožto držitel licence č. 241633915 na obchod s plynem a licence č. 141633914 na obchod s elektřinou 2 dílčími útoky v rozporu s ust. § 11a odst. 9 energetického zákona při uplatňování zálohových plateb za dodávky plynu/elektřiny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektřiny v následujícím zúčtovacím období, když dne

- i. 26. října 2021 prostřednictvím rozpisu záloh na dodávku plynu stanovil zákazníkovi [REDAKCE], odběrné místo EIC [REDAKCE] na adrese [REDAKCE], na období od 1. března 2021 do 28. února 2022 měsíční zálohové platby ve výši 5 700 Kč (1. zálohová platba splatná ke dni 15. listopadu 2021), přestože by měsíční zálohová platba při průměrné roční spotřebě 13,814 MWh činila zhruba 1 600 Kč;
- ii. 26. října 2021 prostřednictvím rozpisu záloh na dodávku elektřiny stanovil zákazníkovi [REDAKCE], odběrné místo EAN [REDAKCE], na adrese [REDAKCE], na období od 1. října 2021 do 30. září 2022 měsíční zálohové platby ve výši 6 400 Kč (1. zálohová platba splatná ke dni 15. listopadu 2021), přestože by měsíční zálohová platba při předpokládané roční spotřebě 7,093 MWh činila zhruba 3 100 Kč.

III.

Podle ust. § 91 odst. 14 písm. c) energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona a pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **úhrnná pokuta ve výši**

250 000 Kč (slovy: dvě stě padesát tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22822.

IV.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), ve spojení s ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastník řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 22822.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] V rámci šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „ERÚ“ či „správní orgán“) provedených pod sp. zn. 04414/2022-ERU a sp. zn. 00938/2022-ERU bylo zjištěno, že se účastník řízení mohl dopustit porušení ust. § 11a odst. 9 energetického zákona a zákazu užití nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

II. Průběh správního řízení

Správní řízení sp. zn. OSR-09234/2022-ERU

- [2] Dne 27. dubna 2022 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-09234/2022-ERU spis šetření sp. zn. 04414/2022-ERU, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 09234-2/2022-ERU.
- [3] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil správní orgán podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení správní řízení sp. zn. OSR-09234/2022-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 27. dubna 2022, č. j. 09234-3/2022-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [4] Dne 23. května 2022 zaslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, č. j. 09234-4/2022-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne. Správní orgán účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Současně účastníka řízení vyrozuměl o tom, co tvoří podklady pro rozhodnutí ve věci.
- [5] Dne 2. června 2022 byl správnímu orgánu do datové schránky doručen přípis účastníka řízení č. j. 09234-5/2022-ERU, ve kterém účastník řízení vznesl námitky, které budou vypořádány v rámci části „IV. VI. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání“. V rámci uvedeného přípisu účastník řízení doložil podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů ke dni 31. prosince 2021.
- [6] Dne 22. června 2022 byl do správního spisu sp. zn. OSR-09234/2022-ERU vložen Záznam o vedení společného řízení, č. j. 09234-6/2022-ERU.

Správní řízení sp. zn. OSR-11432/2022-ERU

- [7] Dne 20. června 2022 vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. OSR-11432/2022-ERU spis šetření sp. zn. 00938/2022-ERU, o čemž vyhotovil téhož dne Záznam o vložení do spisu, č. j. 11432-2/2022-ERU.
- [8] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil správní orgán podle ust. § 78 a ust. § 88 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky v návaznosti na ust. § 46 správního řádu s účastníkem řízení správní řízení sp. zn. OSR-11432/2022-ERU z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 20. června 2022, č. j. 11432-3/2022-ERU, bylo účastníku řízení doručeno téhož dne. Prostřednictvím oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení současně poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu a o možnosti požádat o nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [9] Dne 22. června 2022 byl do správního spisu sp. zn. OSR-11432/2022-ERU vložen Záznam o vedení společného řízení, č. j. 11432-4/2022-ERU.

Společné řízení sp. zn. OSR-11521/2022-ERU

- [10] Usnesením ze dne 22. června 2022, č. j. 11521-1/2022-ERU, bylo rozhodnuto o spojení správních řízení sp. zn. OSR-09234/2022-ERU a sp. zn. OSR-11432/2022-ERU vedených s účastníkem řízení a o vedení společného řízení sp. zn. OSR-11521/2022-ERU, o čemž byl účastník řízení rovněž dne 22. června 2022 vyrozuměn přípisem č. j. 11521-2/2022-ERU. Zároveň byl vyrozuměn o změně

právní kvalifikace a upřesnění předmětu řízení a o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit aktuální majetkové poměry do 10 kalendářních dnů ode dne doručení uvedeného přípisu.

- [11] Dne 1. července 2022 byl správnímu orgánu do datové schránky doručen přípis účastníka řízení č. j. 11521-3/2022-ERU ze dne 30. června 2022, ve kterém účastník řízení vznesl námitky, které budou vypořádány v rámci části „IV. VI. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání“. V rámci uvedeného přípisu účastník řízení doložil totožné podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů ke dni 31. prosince 2021, které již správnímu orgánu poskytl dne 2. června 2022.
- [12] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

- [13] Účastník řízení je držitelem licence na obchod s plynem č. 241633915 a licence na obchod s elektřinou č. 141633914, v obou případech se zahájením výkonu licencované činnosti ode dne 29. dubna 2016.

III. I. Spis šetření sp. zn. 04414/2022-ERU – zákazník pan [REDACTED]

- [14] Dne 25. září 2017 uzavřel zákazník pan [REDACTED] (dále jen „zákazník“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDACTED] pro odběrné místo na adrese [REDACTED], EIC [REDACTED]. Smlouva byla sjednána na dobu 27 měsíců s prolongací 12 měsíců. Dne 15. srpna 2019 uzavřel zákazník s účastníkem řízení Dodatek ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu (dále jen „Dodatek“), ze kterého mj. vyplývají ujednání, že: „I. Smlouva se po uplynutí doby trvání prodloužuje do 31. prosince 2022. Po uplynutí této prodloužené doby se uplatní ustanovení Všeobecných obchodních podmínek o automatickém prodloužení Smlouvy.“, a dále, že: „Cena za komoditu se pro prodloužené období dle předchozího bodu I. stanovuje následovně: Cena za odebraný plyn: 735 Kč/MWh; Stálý měsíční plat: 99 Kč.“, a dále, že: „V případě rozporu mezi zněním Dodatku a Smlouvy mají přednost ustanovení tohoto Dodatku.“.
- [15] Součástí uzavřené smlouvy o sdružených službách dodávky plynu byly Všeobecné obchodní podmínky dodávky plynu (v této části dále jen „VOP“), kde se v bodu 5.2 uvádí, že jednotková cena za dodávku plynu, včetně dalších cenových podmínek (výpočet ceny za dodávku plynu za zúčtovací období), se stanovuje platným a účinným ceníkem účastníka řízení podle charakteru odběru sjednaného ve smlouvě, či dle skutečného odběru plynu zákazníkem za předchozí období, podle produktů. Ceníky mohou být účastníkem řízení jednostranně změněny postupem podle bodu 11.5 VOP.
- [16] V bodu 11.5 VOP je zakotveno, že je účastník řízení oprávněn VOP změnit nebo do nich doplnit nová ustanovení, popřípadě je nahradit novými, vyvstane-li rozumná potřeba takové změny nebo doplnění, například potřeba změnit či nově výslovně upravit určitá práva a povinnosti smluvních stran v návaznosti na změnu právních předpisů, změny podmínek na trhu s plynem nebo změny způsobu obsluhy zákazníka.
- [17] Dne 28. února 2019 vystavil účastník řízení zákazníkovi fakturu – daňový doklad č. [REDACTED], kterou byla vyfakturována spotřeba 14,561 MWh za období od 16. února 2018 do 22. února 2019 (tj. 12,25 měsíců) a částka ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH při uhrazených zálohových platbách ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH (13 zálohových plateb ve výši [REDACTED] Kč za měsíc únor 2018 až měsíc únor 2019), tím pádem rozdíl (přeplatek) činil [REDACTED] Kč včetně DPH.

- [18] Dne 5. března 2020 vystavil účastník řízení zákazníkovi řádnou fakturu – daňový doklad č. [REDACTED], kterou byla vyfakturována spotřeba 13,242 MWh za období od 23. února 2019 do 13. února 2020 (tj. 11,66 měsíců) a částka ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH při uhrazených zálohových platbách ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH (12 zálohových plateb ve výši [REDACTED] Kč za měsíc březen 2019 až měsíc únor 2020), tím pádem rozdíl (přeplatek) činil [REDACTED] Kč včetně DPH.
- [19] Dne 22. února 2021 vystavil účastník řízení zákazníkovi řádnou fakturu – daňový doklad č. [REDACTED], kterou byla vyfakturována spotřeba 13,639 MWh za období od 14. února 2020 do 17. února 2021 (tj. 12,16 měsíců) a částka ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH při uhrazených zálohových platbách ve výši [REDACTED] Kč včetně DPH (12 zálohových plateb ve výši [REDACTED] Kč za měsíc březen 2020 až měsíc únor 2021), tím pádem rozdíl (přeplatek) činil [REDACTED] Kč včetně DPH.
- [20] Dne 27. září 2021 zaslal účastník řízení zákazníkovi prostřednictvím e-mailové zprávy informaci (viz Obrázek č. 1), že s účinností od 1. listopadu 2021 dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu za podmínek produktové řady „ACTUAL+“ a současně jej poučil o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky plynu ve smyslu ust. § 11a odst. 5 energetického zákona. Součástí oznámení o změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu byl Ceník plyn ACTUAL+ pro domácnost a podnikatele platný od 1. listopadu 2021, ze kterého vyplývá, že cena plynu pro všechna pásma spotřeby se skládá z ceny plynu účtovaného dle denních cen dosažených obchodováním na velkoobchodním trhu a ceny za službu obchodu ve výši 240 Kč bez DPH za 1 MWh.

Obrázek č. 1

+420 840 800 900 info.geensale@geen.eu

+420 840 800 900 info.geensale@geen.eu

[REDACTED]

V Brně dne 27.09.2021

I přes veškeré snahy udržet ceny na stávající úrovni je ani my nadále nedokážeme garantovat. V minulých letech jsme nikdy k podobnému kroku nesáhli a drželi jsme ceny za všech okolností. Opět ostatním dodavatelům jsme Vám šetřili řádově tisíce korun ročně. Tentokrát jsme však nuceni i my, stejně jako ostatní dodavatelé energií, přistoupit k jejich změně. Nový způsob stanovení ceny, který bude pro Vás účinný ode dne 1.11.2021, jsme nazvali „Actual+“, kopíruje momentální tržní cenu energií tak, aby Vaše cena odpovídala reálnému stavu trhu. Přesný způsob výpočtu cen energií naleznete v příloze „Produktové podmínky Actual+“. Zároveň si Vám tímto dovoluujeme sdělit, že nový způsob výpočtu cen se vztahuje jak na aktuální platné smlouvy, tak i na případné dodatky s účinností od 1.1.2022 či později.

Abyste nás bylo lépe představitelné, jak konkrétně se Vaše změny dotknou, vypočítali jsme z průměrných spotřeb našich klientů modelový příklad. Zde jsou odhadované navýšení cen energií pro následujících několik měsíců:

Typ odběrného místa	Odhadované navýšení / měsíc
byt (světím a vařím)	200-300 Kč
byt (světím, vařím, ohřívám vodu a topím) dům	400-550 Kč
rodinná a venkovská	450-600 Kč
dům (světím, vařím, ohřívám vodu a topím)	700-950 Kč

Věříme, že společně překonáme toto nepříjemné období extrémních výkyvů cen energií na trzích. Díky, že zůstáváte s námi.

S pozdravem,

[REDACTED]

výkonný ředitel GEEN Sale a.s.

Vážený odběrateli čisté energie,

stejně jako my jistě sledujete s nepokojivě zprávy o zvyšování cen energií na světových trzích. Růst poplatků za energii je enormní a v zimním „topném“ období bude ještě větší. Dalším důvodem jsou ceny emisní povolenky, které jsou nyní cca. 3x vyšší, než před čtyřmi roky. Jen za poslední rok vzrostly dvojnásobně. To se projevuje v ceně energie asi nejvíce citelně. Obě skutečnosti dobře odrážejí následující grafy.

Meziroční srovnání cen elektřiny

Meziroční srovnání cen plynu

Výhodou nového způsobu výpočtu je fakt, že po topné sezoně předpokládáme návrat cen do normálu. I v případě teplé zimy můžou být ceny nižší, než modelované.

www.geen.eu

Službové značka: B 7301 vedená u Krajského soudu v Brně
Sídlo společnosti: Mariánské náměstí 617/1, 617 00 Brno - Komárov
IČO: 04881036 Právní forma: Akciová společnost

GEEN Sale a.s.
MEMBER OF THE GEEN GROUP

www.geen.eu

Službové značka: B 7302 vedená u Krajského soudu v Brně
Sídlo společnosti: Mariánské náměstí 617/1, 617 00 Brno - Komárov
IČO: 04881036 Právní forma: Akciová společnost

GEEN Sale a.s.
MEMBER OF THE GEEN GROUP

- [21] Dne 26. října 2021 zaslal účastník řízení zákazníkovi Rozpis záloh na dodávku plynu na období od 1. března 2021 do 28. února 2022, kterým zákazníkovi stanovil měsíční zálohovou platbu za dodávku plynu ve výši 5 700 Kč (1. zálohová platba splatná ke dni 15. listopadu 2021).

[22] Účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 2. března 2022 mj. uvedl, že při změně a způsobu výpočtu ceny za dodávky zemního plynu postupoval plně v souladu s platnou smlouvou a VOP, kdy bod 5.2 VOP s odkazem na bod 11.5 VOP jej opravňuje k jednostranné změně ceny elektřiny nebo plynu, případně jiných smluvních podmínek, za předpokladu, že vyvstala rozumná potřeba k uskutečnění takové změny.

III. II. Spis šetření sp. zn. 00938/2022-ERU – zákaznice paní [REDAKCE]

[23] Dne 17. června 2021 uzavřela zákaznice paní [REDAKCE] (dále jen „zákaznice“) s účastníkem řízení Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny č. [REDAKCE] pro odběrné místo na adrese [REDAKCE], EAN [REDAKCE]. Smlouva byla sjednána na dobu určitou do 31. prosince 2023 s automatickou prodloužením 12 měsíců. Ze smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny mj. vyplývá, že v rámci produktové řady „ACFIX_2003“ byla sjednána cena za dodávku elektřiny ve výši 1 491 Kč/MWh a stálý měsíční plat ve výši 60 Kč. Dodávky elektřiny do odběrného místa zákaznice byly zahájeny dne 1. října 2021.

[24] Součástí uzavřené smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny byly Všeobecné obchodní podmínky sdružených služeb dodávky elektřiny (v této části dále jen „VOP“), kde se v bodu 5.2 uvádí, že jednotková cena za dodávku elektřiny, včetně dalších cenových podmínek (výpočet ceny za dodávku elektřiny za zúčtovací období), se stanovuje platným a účinným ceníkem účastníka řízení podle charakteru odběru sjednaného ve smlouvě, či dle skutečného odběru elektřiny zákazníkem za předchozí období, podle produktů. Ceníky mohou být účastníkem řízení jednostranně změněny postupem podle bodu 11.5 VOP.

[25] V bodu 11.5 VOP je zakotveno, že je účastník řízení oprávněn VOP změnit nebo do nich doplnit nová ustanovení, popřípadě je nahradit novými, vyvstane-li rozumná potřeba takové změny nebo doplnění, například potřeba změnit či nově výslovně upravit určitá práva a povinnosti smluvních stran v návaznosti na změnu právních předpisů, změny podmínek na trhu s elektřinou nebo změny způsobu obsluhy zákazníka.

[26] Ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny byla stanovena záloha na dodávku elektřiny ve výši 5 400 Kč. Dne 26. října 2021 zaslal účastník řízení zákaznici Rozpis záloh na dodávku elektřiny na období od 1. října 2021 do 30. září 2022, kterým zákaznici stanovil měsíční zálohovou platbu za dodávku elektřiny ve výši 6 400 Kč (1. zálohová platba splatná ke dni 15. listopadu 2021).

[27] Dne 27. září 2021 zaslal účastník řízení zákaznici prostřednictvím dopisu informaci (viz Obrázek č. 2), že s účinností od 1. listopadu 2021 dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku elektřiny za podmínek produktové řady „ACTUAL+“ a současně ji poučil o možnosti odstoupit od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ve smyslu ust. § 11a odst. 5 energetického zákona. Z Ceníku elektřina ACTUAL+ pro Domácnosti platného od 1. listopadu 2021 vyplývá, že cena silové elektřiny pro všechny distribuční sazby a vysoký i nízký tarif se skládá z ceny silové elektřiny účtované dle hodinových cen dosažených obchodováním na denním velkoobchodním trhu a ceny za službu obchodu ve výši 240 Kč bez DPH za 1 MWh.

- [31] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky, energetický zákon a zákon o ochraně spotřebitele. Zákon o odpovědnosti za přestupky i energetický zákon byly novelizovány v mezidobí od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení.
- [32] Ke změně došlo ve vztahu k nyní projednávanému přestupku podle energetického zákona ve znění účinném do 31. prosince 2021 (výrok II. tohoto rozhodnutí) v porovnání s aktuálním zněním, kdy ust. § 11a odst. 9 energetického zákona ve znění účinném do 31. prosince 2021 nově odpovídá ust. § 11 odst. 6 energetického zákona. Obsahová totožnost stanovených povinností zůstala zachována, došlo pouze ke změně paragrafu.
- [33] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a energetického zákona a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupků. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkaná jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy byla spáchána.

IV. II. Obecný právní rámec

Zákon o ochraně spotřebitele

- [34] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [35] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobila podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [36] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [37] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [38] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [39] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [40] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázána dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní

praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika napĺňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

- [41] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika napĺňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika napĺňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

Energetický zákon

- [42] Podle ust. § 11a odst. 9 energetického zákona platí, že uplatňuje-li držitel licence na obchod s elektřinou, obchod s plynem, výrobu elektřiny, výrobu plynu nebo dodavatel tepelné energie zálohové platby na dodávku elektřiny, plynu nebo tepelné energie, stanoví zálohové platby nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období.
- [43] Přestupku ve smyslu ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona se držitel licence dopustí tím, že při uplatňování záloh za dodávky elektřiny, plynu nebo tepelné energie nestanoví jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období podle ust. § 11a odst. 7 energetického zákona. Zákon do vymezení skutkové podstaty přestupku zahrnuje odkaz na ustanovení, které obsahuje zcela jiný normativní obsah, nicméně skutková podstata přestupku je přímo v ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona vymezena dostatečně určitě a jasně a nesprávný odkaz na příslušné ust. § 11a odst. 7 místo na ust. § 11a odst. 9 na tom ničeho nemění. Správní orgán v tomto kontextu odkazuje rovněž na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 A 65/2001 ze dne 14. listopadu 2003, které uvádí, že *„jestliže ustanovení zákona o správní sankci náležitě (slovně) definuje skutkovou podstatu deliktu, samotný nesprávný (nepřesný) odkaz na ustanovení vymezující odpovídající právní povinnost nebrání správnímu orgánu uložit za tento delikt sankci“*.

IV. III. Právní posouzení skutků

IV. III. I. Nekalé obchodní praktiky

- [44] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou a držitelem licence na obchod s plynem a licence na obchod s elektřinou, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) spočívá v prodeji plynu/elektřiny, resp. v poskytování sdružených služeb dodávky plynu/elektřiny, kdy subjekt nejen že dodává zákazníkovi plyn/elektřinu, ale také mu zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu plynu/elektřiny a související služby. Z uvedeného tedy

vyplývá, že účastník řízení vůči zákazníkům specifikovaným ve výroku I. tohoto rozhodnutí vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.

- [45] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že zákazníci jsou nepodnikající fyzické osoby, které nejednaly v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje ze skutečnosti, že ve smlouvách o sdružených službách dodávky plynu/elektřiny není u zákazníků uvedeno IČO, ale jejich datum narození. Zákazníci tak naplňují definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.
- [46] V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že dne 27. září 2021 zaslal účastník řízení zákazníkům informaci, že s účinností od 1. listopadu 2021 dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu/elektřiny za podmínek produktové řady „ACTUAL+“ (cena zemního plynu bude účtována dle denních cen dosažených obchodováním na velkoobchodním trhu a cena silové elektřiny bude účtována dle hodinových cen dosažených obchodováním na denním velkoobchodním trhu).
- [47] Správní orgán dále posuzoval, jakým způsobem měli dotčení zákazníci sjednanu výši ceny za sdružené služby dodávek elektřiny/plynu, kdy dospěl k závěru, že se v případě zákazníka [REDAKCE] i zákaznice [REDAKCE] jedná o smluvní závazky s fixní cenou, tj. cenou garantovanou po určité časové období.
- [48] V případě zákazníka [REDAKCE] správní orgán vycházel z ujednání Dodatku, ve kterém je konkrétně v bodě 2 stanovena cena za odebraný plyn v určité výši (735 Kč/MWh) pro celé určité období (do 31. prosince 2022). Správní orgán tak považuje sjednanou cenu za fixní, jelikož cena, za kterou bude daná komodita zákazníkovi dodávána, je individuálně a přímo určitá a rovněž je zcela jasně stanovena i doba po kterou má smluvní závazek trvat. Správní orgán má za to, že z takto uzavřeného Dodatku průměrný spotřebitel (zákazník) dokáže odvodit, že pevně stanovené době odpovídá pevně stanovená cena.
- [49] Smlouva o sdružených službách dodávky plynu, na základě které byl sjednán výše uvedený Dodatek, zakotvuje mj. ujednání týkající se práva účastníka řízení změnit cenu dané komodity nebo jiné podmínky smlouvy a v souvislosti se zvýšením ceny i možnost zákazníka od smlouvy odstoupit. Informace související se změnou ceny jsou ve smlouvě jen povrchně zmíněny, navíc nepřehledným a matoucím způsobem (v jednom zhuštěném odstavci) a drobným písmem, kdy správní orgán poznamenává, že v rozhodovací praxi evropských vnitrostátních orgánů v oblasti ochrany spotřebitele se ve vztahu k průměrnému spotřebiteli objevují názory, že nelze předpokládat, že spotřebitel bude číst text ve smlouvách, který je uveden malým písmem. Sdělení musí být jasné a srozumitelné pro spotřebitele běžného rozumu, který je běžně informovaný, přiměřeně pozorný a obezřetný. Byť smlouva ujednání týkající se změny ceny případně jiných podmínek zakotvuje, má správní orgán za to, že takto podstatné informace nebyly zákazníkovi vzhledem k jejich nepřehlednosti poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem, nadto když další ujednání smlouvy, např. specifikace odběrného místa, platnost smlouvy nebo platební podmínky jsou bez dalšího poměrně zřetelně viditelná a čitelná v úplně jiné části smlouvy.
- [50] V případě zákaznice [REDAKCE] správní orgán při posuzování, zda byl v rámci smluvního vztahu uzavřen závazek s garantovanou cenou, vycházel z ujednání smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny. Z ujednání smlouvy konkrétně vyplývá, že je cena za dodávku elektřiny stanovena v určité výši (1 491 Kč/MWh) pro celé určité období (do 31. prosince 2023). Nadto v části označené „Ceník“ je uveden název ceníku „ACFIX_2003“. Správní orgán má za to, že se jedná o smluvní závazek s fixní cenou, neboť z obsahu smlouvy jednoznačně vyplývá pevně stanovená (garantovaná) cena, za kterou bude silová elektřina zákazníci dodávána a rovněž je ujednána doba, po kterou má smluvní závazek trvat.
- [51] Součástí smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny je mj. i ujednání nazvané „ZMĚNA CENY NEBO JINÝCH PODMÍNEK“, které konkrétně zakotvuje práva zákaznice, a to možnost vypovědět smlouvu nebo od smlouvy odstoupit, v případě, že účastník řízení zvýší cenu nebo změní

jiné podmínky smlouvy. Správní orgán má za to, že se v daném případě jedná o ujednání velmi neurčité, když ze samotného obsahu předmětného ujednání nevyplývá, za jakých podmínek je možné ke změně ceny, případně jiných podmínek smlouvy, přistoupit. Správní orgán uvádí, že při posuzování neurčitosti konkrétního ujednání ve smlouvě je potřeba postupovat v souladu se speciálním interpretačním pravidlem uvedeným v ust. § 1812 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), které stanoví, že: „*Lze-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele nejprůzračnější.*“. Správní orgán má za to, že znění ujednání tak, jak je ve smlouvě zakotveno, neopravňuje účastníka řízení k jednostranné změně ceny. Ujednání v podstatě jen zakotvuje zákonné ustanovení, v rámci kterého je spotřebitel oprávněn, nesouhlasí-li se zvýšením ceny nebo se změnou jiných smluvních podmínek, bez postihu závazek ze smlouvy vypovědět.

- [52] Účastník řízení i přesto, že uvedení zákazníci měli za dodávku plynu/elektřiny sjednanou fixní cenu, zaslal zákazníkům informaci, týkající se změny způsobu stanovení ceny, kdy cena za dodávku plynu/elektřiny bude účtována v závislosti na pohybu cen na aktuálním trhu s plynem/elektřinou, tj. dle cen dosažených obchodováním na velkoobchodním trhu. Účastník řízení tak v případě obou zákazníků nedodržel smluvní závazek, tj. ponechání pevně stanovené ceny za dodávku plynu/elektřiny do sjednané doby, ke kterému se v Dodatku a ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny zavázal.
- [53] K ujednání obsaženému v bodu 5.2 všeobecných obchodních podmínek na dodávky plynu/elektřiny (dále jen „VOP“), týkající se možnosti jednostranné změny ceníku postupem podle bodu 11.5 VOP, správní orgán uvádí následující. Z ust. § 1752 občanského zákoníku, vyplývá možnost ujednat si jednostrannou změnu závazku, ale tato změna je možná pouze v přiměřeném rozsahu (tj. ujednání nemůže dát jedné straně právo měnit obsah podmínek zcela libovolně, rozsah změny musí být přiměřený). V rámci smluv uzavíraných se spotřebitelem musí být jasně a srozumitelným způsobem formulovány mj. důvody pro změnu závazku, aby nedocházelo k rozporu s ust. § 1814 písm. g) občanského zákoníku, tedy aby nebylo podnikateli dovoleno měnit práva či povinnosti stran ze své vůle.
- [54] Ve VOP je sice zakotveno ujednání týkající se možnosti jednostranné změny ceníku, a to z důvodu vyvstane-li rozumná potřeba k uskutečnění takové změny, ale toto ujednání ve smyslu ust. § 1752 a § 1814 písm. g) občanského zákoníku nepostačuje, neboť nelze hodnotit posuzovanou změnu závazku jako změnu v přiměřeném rozsahu, jelikož jednostrannou změnou způsobu stanovení ceny, kdy by cena za dodávku plynu/elektřiny byla stanovena podle ceny aktuálně obchodované na burze, by se naprosto změnilo postavení druhé smluvní strany (zákazníka). Zákazníci by v důsledku změny původně sjednaných práv a povinností nemohli předvídat reálnou cenu za dodávanou komoditu. Změna sjednaného smluvního závazku s fixní cenou by byla jistě v neprospěch zákazníků, jelikož za nepříznivé situace na energetickém trhu by byla zákazníkům dodávána daná komodita za podmínek cenově nevýhodných, tj. za cenu, která se odvíjí od obchodování na velkoobchodních trzích (cena se mění každý den).
- [55] Správní orgán dále odkazuje na ust. § 1751 občanského zákoníku, které zakotvuje, že odchylná ujednání ve smlouvě mají před zněním obchodních podmínek přednost. Za obchodní podmínky je třeba považovat nepřímá ujednání, tj. takové části smluvního obsahu, které nejsou sjednány přímo ve smlouvě, ale na které smlouva odkazuje. Z uvedeného ustanovení občanského zákoníku je tedy zřejmé, že znění obchodních podmínek nemůže změnit taková ustanovení smlouvy, která jsou s obchodními podmínkami v rozporu. Obchodní podmínky racionalizují smluvní vztah jen v případě, že jsou samy jasné a nejsou rozporné.
- [56] Účastník řízení uzavřel se zákazníkem dodatek ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu a se zákaznicí smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, v rámci kterých byla sjednána individuálně určitá – fixní cena za dodávky daných komodit. Takto sjednané přímé ujednání ve smlouvě (dodatku) má přednost před nepřímým ujednáním ve VOP.

- [57] Účastník řízení si ve VOP ujednal možnost jednostranné změny ceníku, a to postupem podle bodu 11.5 VOP, v rámci kterého je účastník řízení oprávněn VOP změnit nebo do nich doplnit nová ustanovení, popřípadě je nahradit novými, vyvstane-li například potřeba změnit či upravit určitá práva a povinnosti smluvních stran mj. v návaznosti na změny podmínek na trhu s plynem/elektřinou. Ust. § 1813 občanského zákoníku obsahuje generální klauzuli, která obecně vymezuje nepřiměřená ujednání v neprospěch spotřebitele a zakazuje tak „*ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.*“ Uvedené ust. občanského zákoníku vztahuje nerovnováhu práv nebo povinností smluvních stran na požadavek přiměřenosti, který je nutné zkoumat vždy s ohledem na všechny okolnosti případu.
- [58] Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie je třeba při posouzení nepřiměřenosti smluvních ujednání vzít v úvahu zejména povahu zboží a služeb, okolnosti uzavírání smlouvy, jakož i další ujednání posuzované smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých předmětná smlouva vychází. Posouzení nepřiměřenosti smluvních ujednání nelze činit izolovaně, nýbrž je nutné nepřiměřenost takového ujednání zkoumat právě ve spojitosti s dalšími ujednáními smluvních stran [rozsudek ESD ve věci C 472/11 ze dne 21. února 2013 (Banif Plus Bank Zrt. vs. Csabovi Csipaiovi, Viktórii Csipai)]. Pokud prodávající zboží nebo poskytovatel služby v klauzuli uvedené v obecných podmínkách spotřebitelských smluv stanoví jednostrannou změnu nákladů souvisejících se službou, která má být poskytnuta, aniž výslovně popíše způsob změny ceny nebo ve smlouvě upřesní pádné důvody této změny, lze takové ujednání posoudit jako nepřiměřené [rozsudek ESD ve věci C 472/10 ze dne 26. dubna 2012 (Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vs. Invitel Távközlési Zrt.)].
- [59] Správní orgán má za to, že ujednání v bodu 11.5 VOP, konkrétně, že účastník řízení může jednostranně změnit či upravit práva a povinnosti smluvních stran, a to v návaznosti na „*změny podmínek na trhu s plynem/elektřinou*“ je ve vztahu ke sjednané ceně ujednáním nepřiměřeným, jelikož zakotvuje nepřiměřenou smluvní podmínku, která způsobuje významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele. Správní orgán považuje smluvní podmínku za nepřiměřenou, neboť má za to, že takto ujednané oprávnění účastníka řízení je formulováno velmi obecně, jelikož jej lze vztáhnout na širokou škálu možných změn podmínek na trhu s energiemi. Účastník řízení tím, že změny podmínek na trhu s plynem/elektřinou nikterak blíže nspecifikoval (nebyly poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem), vystavil spotřebitele tomu, že z takto formulovaného ujednání nemají možnost zjistit o jaké konkrétní změny podmínek se může jednat.
- [60] Správní orgán dále považuje za důležité zmínit i ust. § 1753 občanského zákoníku, které obsahuje zákaz překvapivých ujednání v obchodních podmínkách. Správní orgán má za to, že ujednání opravňující účastníka řízení jednostranně změnit cenu zafixovanou na určité časově omezené období, je zcela zjevně ujednáním pro zákazníky překvapivým, když tito se spoléhali na skutečnost, že smluvní závazek s pevně stanovenou cenou na dobu určitou bude po tuto dobu v nezměněné podobě trvat.
- [61] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsaná obchodní praktika účastníka řízení zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele.
- [62] Správní orgán po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nesplňuje kritéria žádná ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, a proto přistoupil k posuzování, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5, ust. § 5a nebo ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní

obchodní praktiku, přičemž i v tomto případě dospěl k závěru, že se o takové obchodní praktiky nejedná, což odůvodňuje následovně.

- [63] Obchodní praktika podle ust. § 5 zákona o ochraně spotřebitele je považována za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. Za klamavou se považuje také obchodní praktika obsahující pravdivou informaci, jestliže vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil, pokud jakýmkoli způsobem uvádí nebo je schopna uvést spotřebitele v omyl, kdy je v zákoně přímo stanoveno, čeho se takový omyl musí týkat. Klamavého opomenutí se může prodávající vůči spotřebiteli dopustit, pokud opomene uvést podstatné informace, které spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, což způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil, nebo pokud prodávající podstatné informace zatají nebo poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [64] Co se týká posouzení, zda projednávaná obchodní praktika nenesou znaky klamavého konání nebo klamavého opomenutí, správní orgán uvádí, že projednávaná obchodní praktika nenaplní kritéria klamavého konání, jelikož oznámení o změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu/elektriny, které účastník řízení dotčeným spotřebitelům zaslal, neobsahovalo věcně nesprávnou informaci. Účastník řízení v předmětném oznámení jen objektivně shrnuje vývoj trhu s energiemi a následně konstatuje nový způsob stanovení ceny a odhadované navýšení cen energií pro následujících několik měsíců. Správní orgán má dále za to, že oznámení o změně způsobu stanovení ceny ani neuvádí spotřebitele v omyl ohledně ceny, jelikož oznámení obsahuje odhadované navýšení ceny, tudíž daní spotřebitelé byli srozuměni s tím, že nový produkt bude pro ně nevýhodnější než původně sjednaný závazek.
- [65] V daném případě se nejedná ani o klamavé opomenutí, neboť nekalost oznámení o změně způsobu stanovení ceny nespočívá v tom, že by účastník řízení podstatné informace, které průměrný spotřebitel potřebuje vědět, aby mohl učinit informované ekonomické rozhodnutí, opomenul uvést, zatajil nebo je poskytl nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem. Obsah oznámení je sám o sobě srozumitelný, a i průměrný spotřebitel z obsahu tohoto oznámení je schopen porozumět tomu, co se s cenou dané komodity stane.
- [66] Správní orgán rovněž posuzoval, zda uvedená obchodní praktika nenaplní skutkovou podstatu agresivní obchodní praktiky podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Obchodní praktika podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele je agresivní a nekalá je-li činěna na základě použití obtěžování, donucování včetně použití fyzické síly či nepatřičného ovlivňování, což výrazně zhorší nebo může zhoršit svobodu volby nebo chování průměrného spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě, a to celé způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. V daném případě se o agresivní obchodní praktiku nejedná, jelikož posuzovaná praktika nenaplní znaky jednání uvedeného v ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele.
- [67] Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsaná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [68] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [69] Aby byla obchodní praktika nekalá ve smyslu ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele, musí dojít k jednání podnikatele vůči spotřebiteli, přičemž se dle výkladu Soudního dvora Evropské unie při posouzení spotřebitele používá kritérium průměrného spotřebitele. Průměrným spotřebitelem dle ust. bodu 18 a 19 směrnice o nekalých obchodních praktikách je spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory.

Tuto definici vymezil Soudní dvůr Evropské unie a jedná se o tzv. normativní model průměrného spotřebitele.

- [70] V první řadě je nutno uvést, že nastavení hlediska průměrného spotřebitele a jeho posouzení v daném případě je otázkou prioritně právní, nikoliv skutkovou, což ostatně plyne i z ust. bodu 18 směrnice o nekalých obchodních praktikách, kde je stanoveno, že pojem průměrného spotřebitele není statistický a že pro stanovení typické reakce průměrného spotřebitele v daném případě budou muset vnitrostátní soudy a orgány vycházet z vlastního úsudku, s přihlédnutím k judikatuře Soudního dvora Evropské unie.
- [71] Průměrný spotřebitel představuje abstraktní model nejvhodnějšího zástupce množiny nehomogenních prvků, kdy je třeba sledovat, zda může být určitým jednáním oklamán. V jednotlivém případě hrají důležitou roli konkrétní sledované vlastnosti skupiny spotřebitelů, jež jsou přenášeny na průměrného spotřebitele. Důležitou roli hrají vlastnosti relevantní skupiny spotřebitelů. Prvotně je tedy třeba vymezit relevantní skupinu spotřebitelů, kdy kritériem pro její určení bude zejména nabízený nebo poskytovaný produkt nebo služba (v daném případě sdružené služby dodávky plynu/elektriny). Při modelování průměrného spotřebitele relevantní skupiny je nezbytné zohlednit jednotlivé vlastnosti spotřebitelů a v přiměřené míře je do daného modelu promítnout. Průměrný spotřebitel je tedy ideální model, myšlenkový produkt, jemuž ve skutečnosti nemusí odpovídat žádný jedinec ze sledované skupiny.
- [72] Vnímání průměrného spotřebitele v judikatuře Soudního dvora Evropské unie je uvedeno výše (viz tzv. normativní model průměrného spotřebitele), kdy se jedná o spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory [viz například rozsudek ESD ve věci C 210/96 ze dne 16. července 1998 (Gut Springenheide GmbH a Rudolf Tusky vs. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung), dle kterého je průměrný spotřebitel vykreslen jako přiměřeně dobře informovaný, opatrný a obezřetný, či rozsudek ESD ve věci C 358/01 ze dne 6. listopadu 2003 (Komise vs. Španělsko), dle kterého je průměrný spotřebitel v dostatečné míře informovaný, ale také opatrný a schopný řadu informací si opatřit a zpracovat sám].
- [73] Podle judikatury českých soudů (viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006) je průměrným spotřebitelem spotřebitel, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Evropským soudním dvorem). Také bylo judikováno, viz například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. října 2008, sp. zn. 32 Cdo 4661/2007, že míra pozornosti průměrného spotřebitele má být posuzována přísněji než dříve (již nepostačuje pouze povrchní či zběžná pozornost, ale „rozumná míra pozornosti a opatrnosti“ - viz ust. bodu 18 směrnice o nekalých obchodních praktikách). Na druhou stranu je podle názoru správního orgánu nutné vzít s ohledem na současný vývoj trhu s energiemi v potaz skutečnost, že spotřebitelé jsou aktuálně ale i již v posuzovaném období (období, kdy došlo k vytýkanému jednání účastníka řízení) informováni o nejisté situaci na trhu s energiemi a o zvyšování cen energií prakticky denně, což může vést spotřebitele k pocitu nejistoty ohledně dodávek energií a naopak tedy míru jeho pozornosti a opatrnosti narušovat nepřehledným množstvím mnohdy těžko vyhodnotitelných informací.
- [74] V daném případě je nutné tedy posoudit hledisko průměrného spotřebitele zejména s ohledem na výše uvedené judikované závěry soudů. Stupeň pozornosti průměrně informovaného a rozumného spotřebitele by se měl odvíjet od důležitosti nabízeného produktu či služby. Energie (v tomto případě plyn a elektrina) a jejich kontinuální dodávka jsou pro spotřebitele zcela jistě důležité, neboť se jedná o produkt každodenní spotřeby a také potřeby, a proto by měl být spotřebitel v dané oblasti informovaný a v rozumné míře také pozorný a opatrný.
- [75] Lze obecně shrnout, že průměrný spotřebitel je v daném případě spotřebitel, který plyn/elektrinu (resp. sdružené služby dodávky plynu/elektriny) využívá ke svým každodenním potřebám, a z toho důvodu je pro něj důležitá kontinuální dodávka této komodity. Ač je trh s energiemi pro běžného spotřebitele

(tedy i pro průměrného spotřebitele) komplikovaný a nepřehledný, orientuje se v něm alespoň na základní úrovni, a to i díky médiím, jimiž je upozorňován na nekalé obchodní praktiky některých obchodníků s plynem/elektrinou.

- [76] Správní orgán má za to, že ujednání ve smlouvě (Dodatku) popsaná výše, ze kterých je dovozena fixace ceny chápe tzv. průměrný spotřebitel jako záruku neměnnosti ceny. Tím pádem tzv. průměrný spotřebitel nemůže ujednání tvrdící opak (tedy ujednání zakládající možnost jednostranné změny ceny) rozumně očekávat, nadto pokud je změna odvozována z nepřiměřených ustanovení VOP.
- [77] Správní orgán má dále za to, že uvedené jednání účastníka řízení, tj. oznámení o změně způsobu výpočtu ceny, kdy by se výše ceny za dodávku plynu/elektriny odvíjela od ceny obchodovatelné na velkoobchodních trzích, než za podmínek smluvně časově a fixně sjednaného produktu, je rovněž v rozporu s požadavky odborné péče, kdy touto se podle ust. § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele rozumí úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti. Uzavře-li účastník řízení s odběrateli v postavení spotřebitelů smlouvu nebo dodatek ke smlouvě, v rámci kterých se zaváže k určitému plnění, měl by dbát na to, aby také v souladu se smlouvou (dodatkem) postupoval. V daných případech měl účastník řízení dodržet sjednanou garantovanou cenu za dodávku plynu/elektriny, ke které se v Dodatku a ve smlouvě zavázal. Správní orgán má za to, že účastník řízení již při uzavírání smluvních závazků s pevně stanovenou cenou musel vědět jako tvůrce VOP, že se o fixní cenu z jeho pohledu nejedná a danou cenu může kdykoliv změnit. I přesto, že nebylo jeho úmyslem sjednanou cenu považovat za fixní (byť správní orgán je přesvědčen, že se o fixní cenu i přesto jednalo, jak popisuje výše), uzavřel se zákazníky smluvní závazek na dobu určitou s pevně stanovenou cenou a ponechal je v přesvědčení, že je ujednaná cena neměnná. Takovéto jednání účastníka řízení neodpovídá poctivým obchodním praktikám v oblasti jeho činnosti. Nadto správní orgán uvádí, že pokud by smluvně ujednanou fixní cenu dodavatelé energií mohli ze své vůle jednostranně měnit, pak by pevně sjednaná cena ve smlouvě, případně dodatku postrádala jakýkoliv smysl.
- [78] K samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno. Není tak důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele.
- [79] Účastník řízení v návaznosti na zvyšování cen energií oznámil svým zákazníkům, že již není schopen garantovat cenu za dodávku plynu/elektriny na stávající úrovni, a proto jim od 1. listopadu 2022 bude dodávat plyn/elektrinu za cenu vázanou na vývoj ceny komodity na velkoobchodním trhu, a v případě, že na takovou změnu nepřistoupí mají možnost využít svého práva na odstoupení od smlouvy uzavřené s účastníkem řízení. Jednalo se tedy o sdělení podstatných informací, které byly způsobilé ovlivnit chování zákazníků ve vztahu k setrvání ve smluvním vztahu zajišťujícím dodávku energií a zároveň toto chování podstatně narušit, když zákazníci v okamžiku obdržení informace o změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu/elektriny nemohli vědět, která z účastníkem řízení uvedených možností bude pro ně výhodná, tedy zda mají přistoupit na změnu ceny, kterou ani nemůžou předvídat, jelikož se odvíjí od velkoobchodních cen obchodovaných na burze, nebo mají od smlouvy odstoupit a najít si nového dodavatele energií. Správní orgán má za to, že vytýkané jednání účastníka řízení bylo způsobilé ovlivnit chování spotřebitelů ve vztahu k dané službě a zároveň toto chování podstatně narušit, a to tak, že dané spotřebitele vystavil zdánlivé volbě, zda budou odebírat plyn/elektrinu za vyšší cenu, nebo přistoupí k tomu, že smluvní závazek s účastníkem řízení ukončí.
- [80] Průměrný spotřebitel podle směrnice o nekalých obchodních podmínkách není každopádně někým, kdo potřebuje jen malou ochranu, jelikož je vždy schopen získat dostupné informace a jednat na základě těchto informací prozíravě. Průměrný spotřebitel, který se setkává se složitými nabídkami obzvláště v energetickém odvětví, není ve skutečnosti schopen vybrat nabídku, která bude pro něj nejlepší. V daném případě lze těžko dovozovat, že si daní spotřebitelé budou schopni sehnat potřebné

informace v relativně krátké době, kterou od obdržení oznámení o změně podmínek smluvního vztahu měli.

- [81] Zákazníci, kteří sjednaný produkt (tj. fixní cenu) vnímali jako jistotu neměnné ceny na určitou dobu, tak ze dne na den byli vystaveni určité nejistotě ohledně dodávky životně potřebných a důležitých komodit, a to ve smyslu toho, že pokud přistoupí k ukončení smluvního závazku budou muset za nejisté situace na energetickém trhu hledat nového dodavatele energií, čímž budou vystaveni nejen zdoluhavému vyřizování přechodu k jinému dodavateli z důvodu nadměrného zájmu zákazníků o přechod k jiným dodavatelům, ale i nejistotě zda je jimi zvolený dodavatel převezme a za jakých podmínek jim bude danou komoditu dodávat. Správní orgán má za to, že pokud by zákazníci využili svého práva na odstoupení od smlouvy, bylo by to ve výsledku prospěšné jen pro účastníka řízení, který by se na úkor zákazníků neoprávněně zbavil povinnosti dodržet smluvně ujednané závazky, které se pro něj staly po vzrůstu velkoobchodních cen nevýhodnými.
- [82] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto prodávající užil vůči zákazníkům nekalou obchodní praktiku ve smyslu ust. § 4 odst. 1 věty první zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik stanovený ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.

IV. III. II. Výše zálohových plateb

- [83] Ve správním řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení uzavřel se zákazníkem [REDACTED] smlouvu o sdružených službách dodávky plynu a se zákaznicí [REDACTED] smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny.
- [84] Dodavatel plynu/elektřiny má právo požadovat po odběrateli zálohy jako dílčí platby ročního plnění dodávky plynu/elektřiny. Podkladem pro stanovení zálohových plateb v prvním fakturačním období je předpokládaná spotřeba plynu/elektřiny, resp. její předpokládaný odběr. Pro stanovení zálohových plateb pro další fakturační období se zpravidla využije informace o skutečné spotřebě plynu/elektřiny v odběrném místě v předchozím fakturačním období či předpokládaná spotřeba komodity uvedená ve smlouvě.
- [85] Stanovená výše měsíční zálohy by měla být v odpovídající výši vzhledem ke sjednanému produktu a odpovídajícímu množství odebraného plynu/elektřiny, tj. zálohové platby jsou ze strany držitele licence na obchod s plynem/elektřinou stanoveny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektřiny v následujícím zúčtovacím období podle ust. § 11a odst. 9 energetického zákona. Správní orgán při posuzování, zda účastník řízení v případě zákazníka [REDACTED] i zákaznice [REDACTED] stanovil zálohové platby nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektřiny, vycházel ze sjednaných produktů (tj. z pevně stanovených cen).

Navýšení záloh v případě zákazníka [REDACTED], odběrné místo EIC [REDACTED]

- [86] Účastník řízení byl při stanovení zálohových plateb v postavení obchodníka s plynem, coby držitel licence na obchod s plynem. Z charakteru odběru zákazníka lze dovodit, že se jednalo o zákazníka s měřením typu C (ust. § 3 odst. 5 vyhlášky č. 108/2011 Sb., o měření plynu a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném uskladňování, neoprávněné přepravě nebo neoprávněné distribuci plynu, ve znění pozdějších předpisů). Na způsob stanovení zálohových plateb tedy dopadala výše uvedená ustanovení vyhlášky o pravidlech trhu s plynem.
- [87] Ust. § 109 odst. 1 vyhlášky č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o pravidlech trhu s plynem“), stanoví, že obchodník s plynem nebo výrobce plynu stanovuje zálohové platby nejvýše v rozsahu plánované roční spotřeby plynu v odběrném místě zákazníka s měřením typu C nebo CM postupem podle přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem.

- [88] Podle bodu 1. přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem se pro stanovení plánované roční spotřeby plynu pro odběrné místo zákazníka s měřením typu C nebo CM použijí poslední fakturované odběry plynu v uplynulých třech letech. Pokud zákazník odebíral plyn v období kratším než tři roky, ale delším než 10 měsíců, použije se pro stanovení plánované roční spotřeby toto kratší období.
- [89] Dne 26. října 2021 účastník řízení prostřednictvím rozpisu záloh na dodávku plynu na období od 1. března 2021 do 28. února 2022 stanovil zákazníkovi měsíční zálohovou platbu za dodávku plynu ve výši 5 700 Kč (1. zálohová platba splatná ke dni 15. listopadu 2021). Jelikož zákazník odebíral plyn v období delším než tři roky, na způsob stanovení zálohových plateb se měl aplikovat bod 1. přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem, podle kterého se pro stanovení plánované roční spotřeby plynu použijí poslední fakturované odběry plynu v uplynulých třech letech.
- [90] Účastník řízení vystavil zákazníkovi dne 28. února 2019 fakturu č. [REDAKCE], kterou byla vyfakturována spotřeba 14,561 MWh (za období od 16. února 2018 do 22. února 2019), dne 5. března 2020 fakturu č. [REDAKCE], kterou byla vyfakturována spotřeba 13,242 MWh (za období od 23. února 2019 do 13. února 2020), a dne 22. února 2021 fakturu č. [REDAKCE], kterou byla vyfakturována spotřeba 13,639 MWh (za období od 14. února 2020 do 17. února 2021). Průměrná spotřeba v uplynulých třech letech tedy činila 13,814 MWh.
- [91] Při průměrné spotřebě 13,814 MWh/rok a při regulovaných složkách ceny stanovených pro rok 2021 by cena za sdružené služby dodávky plynu byla vyčíslena následovně:

cena za odebraný plyn ¹	735 Kč x 13,814 MWh	10 153,29 Kč
stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	111,89 Kč x 12 měsíců	1 342,68 Kč
pevná cena za služby operátora trhu dle cenového rozhodnutí ERÚ	2,44 Kč x 13,814 MWh	33,71 Kč
pevná cena za odebraný plyn příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	221,72 Kč x 13,814 MWh	3 062,84 Kč
stálý měsíční plat za odebíraný plyn ¹	99 Kč x 12 měsíců	1 188,00 Kč
DPH 21 %	15 780,52 Kč x 0,21	3 313,90 Kč
celkem		19 094,42 Kč

- [92] Při průměrné spotřebě 13,814 MWh/rok a při regulovaných složkách ceny stanovených pro rok 2022 by cena za sdružené služby dodávky plynu byla vyčíslena následovně:

cena za odebraný plyn ²	735 Kč x 13,814 MWh	10 153,29 Kč
stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	114,29 Kč x 12 měsíců	1 371,48 Kč
pevná cena za služby operátora trhu dle cenového rozhodnutí ERÚ	2,04 Kč x 13,814 MWh	28,18 Kč
pevná cena za odebraný plyn příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	229,34 Kč x 13,814 MWh	3 168,10 Kč

¹ cena a stálý měsíční plat dle Dodatku ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne 15. srpna 2019

² cena a stálý měsíční plat dle Dodatku ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne 15. srpna 2019

stálý měsíční plat za odebíraný plyn ²	99 Kč x 12 měsíců	1 188,00 Kč
DPH 21 %	15 909,05 Kč x 0,21	3 340,90 Kč
celkem		19 249,95 Kč

[93] S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že zálohy ve výši 5 700 Kč byly účastníkem řízení stanoveny v rozporu s právními předpisy, jelikož při předpokládané roční spotřebě 13,814 MWh by činila roční cena za sdružené dodávky plynu zaokrouhleně 19 094 Kč (rok 2021) a 19 250 Kč (rok 2022), tudíž měsíční zálohová platba v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu by byla 1 591 Kč a 1 604 Kč, tedy zhruba 1 600 Kč.

Navýšení záloh v případě zákaznice [REDACTED], odběrné místo EAN [REDACTED]

[94] Účastník řízení byl při stanovení zálohových plateb v postavení obchodníka s elektřinou, coby držitel licence na obchod s elektřinou. Vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou“), neobsahuje ekvivalentní ustanovení k ust. § 109 vyhlášky o pravidlech trhu s plynem. Při posouzení oprávněnosti požadované výše plateb za dodávky elektřiny je třeba vyjít z obecného ust. § 11a odst. 9 energetického zákona.

[95] Výše zálohových plateb byly účastníkem řízení nově stanoveny od měsíce listopadu 2021 na částku 6 400 Kč oproti původní částce 5 400 Kč. Podkladem pro stanovení zálohových plateb v prvním fakturačním období je předpokládaná spotřeba elektřiny, resp. její předpokládaný odběr.

[96] Účastník řízení dle svého vyjádření ze dne 31. ledna 2022 při stanovení nové výše zálohy za dodávky elektřiny vycházel z předpokládané roční spotřeby 7,093 MWh. Pokud tedy účastník řízení při stanovení výše zálohových plateb vycházel z předpokládané roční spotřeby 7,093 MWh, činil tak v souladu s právními předpisy. Správní orgán se dále zabýval tím, zda stanovení záloh ve výši 6 400 Kč odpovídá této předpokládané roční spotřebě.

[97] Při předpokládané spotřebě 7,093 MWh/rok a při regulovaných složkách ceny stanovených pro rok 2021 by cena za sdružené služby dodávky elektřiny byla vyčíslena následovně:

cena za odebranou elektřinu ³	1 491 Kč x 7,093 MWh	10 575,66 Kč
stálý měsíční plat za rezervovaný příkon dle cenového rozhodnutí ERÚ	222,00 Kč x 12 měsíců	2 664,00 Kč
cena za služby operátora trhu dle cenového rozhodnutí ERÚ	3,91 Kč x 12 měsíců	46,92 Kč
pevná cena za odebranou elektřinu příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	1 648,90 Kč x 7,093 MWh	11 695,65 Kč
pevná cena za systémové služby dle cenového rozhodnutí ERÚ	93,30 Kč x 7,093 MWh	661,78 Kč
pevná cena na podporu výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů dle cenového rozhodnutí ERÚ	495 Kč x 7,093 MWh	3 511,04 Kč
daň z elektřiny	28,30 Kč x 7,093 MWh	200,73 Kč
stálý měsíční plat za odebranou elektřinu ³	60 Kč x 12 měsíců	720,00 Kč

² cena a stálý měsíční plat dle Dodatku ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne 15. srpna 2019

³ cena a stálý měsíční plat dle Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 17. června 2021

DPH 21 %	30 075,78 Kč x 0,21	6 315,91 Kč
celkem		36 391,69 Kč

[98] Při předpokládané spotřebě 7,093 MWh/rok a při regulovaných složkách ceny stanovených pro rok 2022 by cena za sdružené služby dodávky elektřiny byla vyčíslena následovně:

cena za odebranou elektřinu ⁴	1 491 Kč x 7,093 MWh	10 575,66 Kč
stálý měsíční plat za rezervovaný příkon dle cenového rozhodnutí ERÚ	275,00 Kč x 12 měsíců	3 300,00 Kč
cena za služby operátora trhu dle cenového rozhodnutí ERÚ	4,20 Kč x 12 měsíců	50,40 Kč
pevná cena za odebranou elektřinu příslušného provozovatele distribuční sítě dle cenového rozhodnutí ERÚ	1 633,56 Kč x 7,093 MWh	11 586,84 Kč
pevná cena za systémové služby dle cenového rozhodnutí ERÚ	113,53 Kč x 7,093 MWh	805,27 Kč
pevná cena na podporu výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů dle cenového rozhodnutí ERÚ	495 Kč x 7,093 MWh	3 511,04 Kč
daň z elektřiny	28,30 Kč x 7,093 MWh	200,73 Kč
stálý měsíční plat za odebíranou elektřinu ⁴	60 Kč x 12 měsíců	720,00 Kč
DPH 21 %	30 749,94 Kč x 0,21	6 457,49 Kč
celkem		37 207,43 Kč

[99] S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že zálohy ve výši 6 400 Kč byly účastníkem řízení stanoveny v rozporu s právními předpisy, jelikož při předpokládané roční spotřebě 7,093 MWh by činila roční cena za sdružené dodávky elektřiny zaokrouhleně 36 392 Kč (rok 2021) a 37 207 Kč (rok 2022), tudíž měsíční zálohová platba v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu by byla 3 033 Kč a 3 100 Kč tedy zhruba 3 100 Kč.

[100] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto držitel licence na obchod s plynem a obchod s elektřinou postupoval v rozporu s ust. § 11a odst. 9 energetického zákona, když v případě odběrných míst výše specifikovaných zákazníků při uplatňování zálohových plateb za dodávky plynu/elektřiny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektřiny, čímž se dopustil spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupků

[101] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu (přestupku). Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská škodlivost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty (přestupky). Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky škodlivým. Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna

⁴ cena a stálý měsíční plat dle Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 17. června 2021

i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo. V této souvislosti se správní orgán zabýval také otázkou naplnění materiální stránky vytýkaných přestupků.

[102] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.

IV. IV. I. Přestupek podle výroku I. tohoto rozhodnutí

[103] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokazané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, když účastník řízení jakožto prodávající vůči zákazníkům porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik.

[104] K právní kvalifikaci jednání účastníka řízení specifikovaného ve výroku I. tohoto rozhodnutí jako pokračujícího přestupku správní orgán uvádí, že na posouzení odpovědnosti za přestupky se užije definice obsažená v ust. § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém se uvádí, že pokračováním v přestupku se rozumí takové jednání, jehož (i) jednotlivé dílčí útoky (ii) vedené jednotným záměrem (iii) naplňují skutkovou podstatu stejného přestupku, (iv) jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení, blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.

[105] Správní orgán konstatuje, že všechny podmínky pokračování v přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele má za kumulativně splněné, když (i) se jedná o 2 dílčí útoky – skutky spočívající v zaslání informace ohledně změny způsobu stanovení ceny za dodávku plynu/elektřiny, (ii) tyto dílčí útoky byly vedeny jednotným záměrem ve snaze v návaznosti na změnu ceny nedodržet smluvené závazky s cílem ekonomického prospěchu, (iii) tyto dílčí útoky naplňují stejnou skutkovou podstatu přestupku, tj. přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, (iv) tyto dílčí útoky byly provedeny stejným způsobem, tj. informováním spotřebitelů o novém způsobu stanovení ceny za podmínek produktové řady ACTUAL+, kdy se cena odvíjí od ceny aktuálně obchodované na burze, jsou spojeny blízkou souvislostí časovou (zaslání informace o změně způsobu stanovení ceny ve stejný den), jakož i souvislostí v předmětu útoku (vůči veřejnému zájmu na ochraně práv spotřebitele).

[106] V daném případě konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť účastník řízení i přes garantovanou pevnou cenu za dodávku plynu/elektřiny zaslal zákazníkům informaci, že jim bude dodávat plyn/elektřinu za cenu obchodovatelnou na velkoobchodních trzích a v případě, že zákazníci s nově nastaveným způsobem výpočtu ceny za danou komoditu nebudou souhlasit, můžou podle ust. § 11a odst. 5 energetického zákona od uzavřené smlouvy odstoupit, čímž by se účastník řízení z ujednaných smluvních závazků (tj. ponechání doby trvání a sjednané pevné ceny) zcela vyvázal. Účastník řízení tím, že zákazníkům změnil garantovanou cenu za dodávku plynu/elektřiny na cenu, jejíž výše se odvíjí od ceny plynu/elektřiny aktuálně obchodované na burze, naprosto změnil postavení zákazníků, kteří v konečném důsledku nemůžou předvídat, jaká cena jim bude za dodávanou komoditu účtována. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků. Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.

[107] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči oběma spotřebitelům dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než

je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. IV. II. Přestupek podle výroku II. tohoto rozhodnutí

- [108] Správní orgán má na základě výše uvedeného k přestupku ve výroku II. tohoto rozhodnutí za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, když účastník řízení v daném případě porušil povinnost uvedenou v ust. § 11a odst. 9 energetického zákona.
- [109] Ohledně možnosti trestání porušení povinnosti uvedené v ust. § 11a odst. 9 energetického zákona správní orgán opakovaně uvádí, že skutková podstata přestupku uvedená v ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona je vymezena natolik dostatečně určitě slovně, že pouhý nesprávný odkaz na příslušné ust. § 11a energetického zákona nebrání vedení řízení o přestupku (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2003, č. j. 5 A 65/2001: „*Jestliže ustanovení zákona o správní sankci náležitě (slovně) definuje skutkovou podstatu deliktu, samotný nesprávný (nepřesný) odkaz na ustanovení vymezující odpovídající právní povinnost nebrání správnímu orgánu uložit za tento delikt sankci*“.
- [110] K právní kvalifikaci jednání účastníka řízení specifikovaného ve výroku II. tohoto rozhodnutí jako pokračujícího přestupku správní orgán uvádí, že na posouzení odpovědnosti za přestupky se užije definice obsažená v ust. § 7 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve kterém se uvádí, že pokračováním v přestupku se rozumí takové jednání, jehož (i) jednotlivé dílčí útoky (ii) vedené jednotným záměrem (iii) naplňují skutkovou podstatu stejného přestupku, (iv) jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení, blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.
- [111] Správní orgán konstatuje, že všechny podmínky pokračování v přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona má za kumulativně splněné, když (i) 2 dílčí útoky (skutky) spočívají v nestanovení výše zálohových plateb za dodávky plynu/elektriny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektriny, (ii) tyto dílčí útoky byly vedeny jednotným záměrem (záměr lze spatřovat v tom, že v souvislosti se změnou sjednaného produktu a zvýšením ceny za dodávku energií účastník řízení zvýšil i zálohové platby, jejichž výše nebyla v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby, účastník řízení jednal komisivně), (iii) tyto dílčí útoky naplňují stejnou skutkovou podstatu přestupku, tj. přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, (iv) dílčí útoky jsou spojeny stejným způsobem provedení (předložení předpisu zálohových plateb), a jsou spojeny blízkou souvislostí časovou (vystavení rozpisů záloh na dodávku plynu/elektriny ve stejný den), jakož i souvislostí v předmětu útoku (vůči veřejnému zájmu na ochraně práv zákazníka).
- [112] Na základě výše uvedeného a z úkonů vzešlých při prošetřování věci byly učiněny podložené závěry svědčící o tom, že účastník řízení, jakožto držitel licence na obchod s plynem a licence na obchod s elektřinou, v případě odběrných míst uvedených zákazníků při uplatňování záloh za dodávky plynu/elektriny nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu/elektriny, čímž porušil ust. § 11a odst. 9 energetického zákona.
- [113] V posuzovaných případech lze vyvodit, že pokud zálohové platby, které odběratel (zákazník) platí za energie každý měsíc, neodráží reálnou spotřebu ve smyslu ust. § 11a odst. 9 energetického zákona, je zjevné, že uvedeným postupem je odběratel komodity poškozen, jelikož i pokud by mu nedůvodně a neoprávněně vybraný přeplatek byl následně, po vyúčtování ceny komodity, vrácen, dochází k poškození jeho zájmů přinejmenším tím, že až do té doby s danou peněžní částkou nemůže disponovat.
- [114] Naplnění materiální stránky uvedeného přestupku spatřuje správní orgán v tom, že v jednání účastníka řízení je možné shledat jistou společenskou škodlivost spočívající v narušení veřejného zájmu na ochraně práv zákazníka. Požadování platby nepřiměřeně vysoké zálohy na dodávku plynu či elektriny bez objektivního důvodu ze strany obchodníka s plynem/elektřinou a akceptovatelného

ze strany zákazníka nelze považovat za žádoucí, když to na straně účastníka řízení znamená přijetí větší finanční částky, se kterou pak po fakturační dobu může nakládat/hospodařit, zatímco zákazník s touto částkou naopak disponovat nemůže. Takový stav de facto znamená, že zákazník poskytuje dodavateli energií bezúročnou půjčku a sám z toho nemá žádný profit. Navíc v případě, kdy by dodavatel energií byl např. v úpadku, bylo by vymáhání těchto nedůvodně vysokých uhrazených záloh ze strany zákazníka velmi obtížné.

- [115] Výše uvedené tedy poukazuje na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení dosahující takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je vyšší než nepatrná).

IV. V. Odpovědnost za přestupky

- [116] Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za vytýkané přestupky nebo některý z nich neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení z vytýkaných přestupků.
- [117] Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem či zákonem o ochraně spotřebitele a nepoškodil těmito zákony chráněné zájmy.
- [118] Správní orgán tak vzhledem k výše uvedenému nepochybně zjistil a prokázal, že se účastník řízení výše popsanými skutky dopustil spáchání pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona.

IV. VI. Námitky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [119] Účastník řízení ke stanovení výše zálohových plateb u zákazníka ██████████ namítá nepřesně uvedenou informaci ze strany ERÚ v textu oznámení o zahájení správního řízení ze dne 27. dubna 2022, kdy stanovení výše záloh bylo kalkulováno dle odhadu roční spotřeby od distributora ve výši 14,983 MWh, nikoliv 13,814 MWh.
- [120] Správní orgán považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou. Ust. § 109 odst. 1 vyhlášky o pravidlech trhu s plynem stanoví, že obchodník s plynem nebo výrobce plynu stanovuje zálohové platby nejvýše v rozsahu plánované roční spotřeby plynu v odběrném místě zákazníka postupem podle přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem. Podle bodu 1. uvedené přílohy se pro stanovení plánované roční spotřeby plynu pro odběrné místo zákazníka použijí poslední fakturované odběry plynu v uplynulých třech letech. Pokud zákazník odebíral plyn v období kratším než tři roky, ale delším než 10 měsíců, použije se pro stanovení plánované roční spotřeby toto kratší období. V případě, že by byla délka období s dostupnými hodnotami fakturovaných odběrů kratší než 10 měsíců, tak na způsob stanovení zálohových plateb by se aplikoval bod 2. přílohy č. 15 k vyhlášce o pravidlech trhu s plynem, podle kterého by se pro stanovení plánované roční spotřeby použil předpokládaný odběr plynu dohodnutý ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy. Jelikož zákazník odebíral plyn v období delším než tři roky, na způsob stanovení zálohových plateb se měl aplikovat bod 1. uvedené přílohy, podle kterého se pro stanovení plánované roční spotřeby plynu použijí poslední fakturované odběry plynu v uplynulých třech letech. Při stanovení zálohových plateb v odběrném

místě zákazníka se tedy mělo vycházet z průměrné spotřeby plynu v uplynulých třech letech, která činila 13,814 MWh.

- [121] Správní orgán dále uvádí, že pokud by se vycházelo z odhadu roční spotřeby od distributora ve výši 14,983 MWh, tak by při této roční spotřebě a při regulovaných složkách ceny stanovených pro rok 2022 cena za sdružené služby dodávky plynu dle níže uvedeného výpočtu činila zaokrouhleně 20 617 Kč a měsíční zálohová platba v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby plynu by tedy byla 1 718 Kč, tudíž i při této roční spotřebě by výše zálohy 5 700 Kč byla stanovena v rozporu s právními předpisy.

cena za odebraný plyn ⁵	735 Kč x 14,983 MWh	11 012,51 Kč
stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu příslušného provozovatele distribuční sítě dle tehdy platného cenového rozhodnutí ERÚ	114,29 Kč x 12 měsíců	1 371,48 Kč
pevná cena za služby operátora trhu dle platného cenového rozhodnutí ERÚ	2,04 Kč x 14,983 MWh	30,57 Kč
pevná cena za odebraný plyn příslušného provozovatele distribuční sítě dle tehdy platného cenového rozhodnutí ERÚ	229,34 Kč x 14,983 MWh	3 436,20 Kč
stálý měsíční plat za odebíraný plyn ⁵	99 Kč x 12 měsíců	1 188,00 Kč
DPH 21 %	17 038,76 Kč x 0,21	3 578,14 Kč
celkem		20 616,90 Kč

- [122] Účastník řízení ke změně způsobu stanovení ceny za dodávky plynu do odběrného místa zákazníka Františka Pokorného namítá, že zákazník byl na možnost změny ceníku předem a transparentně dvakrát upozorněn, a to nejenom prostřednictvím VOP, ale i v textaci samotné Smlouvy. Účastník řízení má za to, že k pochybení v oznámení změny ceny ze dne 27. září 2021 v souvislosti s podepsaným Dodatkem nedošlo, že postupoval řádně a dodržel veškeré podmínky smluvního vztahu včetně znění VOP. Účastník řízení trvá na tom, že uzavřeným Dodatkem nebylo nijak dotčeno právo na jednostrannou změnu smluvních podmínek, které uplatnil dle příslušných VOP a Smlouvy.

- [123] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení neztotožňuje a plně tak odkazuje na odůvodnění uvedené v odstavcích 52 až 54, 76 a 77. Správní orgán má za to, že takovou jednostrannou změnu způsobu stanovení ceny za dodávku plynu, kdy se cena bude odvíjet od velkoobchodních cen obchodovaných na burze, nelze hodnotit jako změnu v přiměřeném rozsahu. Spotřebitel na počátku smluvního vztahu počítá, že cena za dodávku plynu je garantovaná, tedy neměnná, na základě čehož plánuje i trvalost svých výdajů v oblasti energetiky. Účastník řízení uvedenou změnou nepřiměřeně znevýhodnil postavení zákazníka ve vztahu k dané službě tím, že daný spotřebitel nemůže předvídat, za jakou cenu mu bude předmětná komodita dodávána.

- [124] Účastník řízení v rámci svého vyjádření ze dne 1. července 2022 namítá, že smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny uzavřená mezi jím a zákazníkem [redacted] na dobu určitou neobsahuje žádný závazek dodávky za garantovanou, nebo neměnnou cenu po celou dobu smluvního vztahu. Účastník řízení uvádí, že jej čl. 5.2 VOP s odkazem na čl. 11.5 VOP opravňují k jednostranné změně ceny elektřiny.

- [125] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení, že uzavřená smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny neobsahuje závazek garantované (fixní) ceny, neztotožňuje. V textu uzavřené smlouvy je výslovně uvedeno, na jakou dobu se smlouva uzavírá (doba určitá v trvání od 1. října 2021

⁵ cena a stálý měsíční plat dle Dodatku ke smlouvě o sdružených službách dodávky plynu ze dne 15. srpna 2019

do 31. prosince 2023), a za jakou cenu bude daná komodita zákaznici dodávána (1 491 Kč/MWh). Správní orgán má za to, že si zákaznice s účastníkem řízení sjednala cenu individuálně a přímo určité a účastník řízení tak je povinen smluvní ujednání dodržet a nemůže se z něj vyvázat. K námitce účastníka řízení, že jej čl. 5.2 VOP s odkazem na čl. 11.5 VOP opravňuje k jednostranné změně ceny elektřiny, správní orgán odkazuje na uvedené v odstavci 123.

- [126] Účastník řízení dále namítá, že možnost změny ceny nebo jiných podmínek zmiňuje i uzavřená smlouva, která stanoví, že zvýší-li účastník řízení cenu nebo změní-li jiné podmínky, může zákazník vypovědět smlouvu nebo může od smlouvy odstoupit. Správní orgán považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou a plně tak odkazuje na odůvodnění uvedené v odstavci 51 tohoto rozhodnutí.
- [127] Správní orgán dále uvádí, že účastníkem řízení doložené majetkové poměry a případné finanční postižení vypořádává v části „V. Uložení správního trestu“ tohoto rozhodnutí.

V. Uložení správního trestu

- [128] Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh nestejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil naplnění různých skutkových podstat přestupků.
- [129] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [130] Správní orgán proto přistoupil k vyhodnocení, který z vytýkaných přestupků je nejpřísněji trestný, příp. jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, který z vytýkaných přestupků je nejzávažnější.
- [131] Podle ust. § 91 odst. 14 písm. c) energetického zákona lze za přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) téhož zákona uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč.
- [132] Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč.
- [133] Ve vztahu k posuzovaným přestupkům je tedy zřejmé, že nejpřísněji trestný je přestupek podle ust. § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona.
- [134] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [135] Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení do úvahy pouze napomenutí či pokuta. Správní orgán má za to, že správní trest ve formě napomenutí není v oblasti dozoru ERÚ ve vztahu ke spáchanému přestupku přiléhavý, zejména s ohledem na jeho povahu ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [136] S ohledem na skutkové okolnosti dospěl správní orgán k závěru, že v daném případě nebyly naplněny ani podmínky, které by umožňovaly případně upuštění od uložení správního trestu.

- [137] Správní orgán s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správního trest ve formě pokuty.
- [138] Účastník řízení ve svém podání ze dne 30. června 2022 namítá, že i pokud by se ERÚ v rámci své rozhodovací činnosti v předmetné věci přiklonil na stranu výkladu prezentovaného zákazníci [REDACTED], tedy že sjednaná kupní cena byla skutečně po celou dobu trvání neměnná, tak pouze tento výkladový rozpor nemůže být posouzen jako přešůpek z jeho strany. Posouzení odlišného výkladu jako přešůpku, případně dokonce udělení sankce ze strany ERÚ, by proto bylo extensivním zásahem. Účastník řízení dále uvedl, že bude-li i přes uvedenou argumentaci rozhodnuto o tom, že nebyl oprávněn ke změně ceny přistoupit, bude toto rozhodnutí respektovat a sjedná odpovídající nápravu, čímž by daná situace byla efektivně vyřešena a jakákoli sankce by byla nadbytečná a pro něj, který se potýká s důsledky turbulentní situace na trhu s energiemi potenciálně likvidační.
- [139] Správní orgán se s námitkou účastníka řízení neztotožňuje, neboť má za to, že jednání účastníka řízení vůči spotřebitelům je velmi závažné, které nelze zhojit pouhým konstatováním účastníka řízení, že pokud bude ze strany ERÚ zjišřeno jeho pochybení, sjedná nápravu, čímž bude daná situace vyřešena. Správní orgán má za to, že v projednávané věci vzhledem k závažnosti přešůpku a okolnostem jeho spáchání není namístě, aby bylo od uložení správního trestu upušřeno, neboť jde o jednání, které zkracuje slabší smluvní stranu na jejich právech, jednání má nezanedbatelnou míru společenské škodlivosti. Účastník řízení, který je držitelem licence na obchod s plynem a na obchod s elektřinou by měl postupovat s odbornou péčí, která odpovídá poctivým obchodním praktikám a zásadám dobré víry v oblasti této činnosti, namísto toho odmítá plnit své smluvní závazky, ke kterým se prokazatelně zavázal. Užití nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům na trhu s energiemi je závažným jednáním, které nelze považovat za žádoucí, nadto v dnešní nejisté situaci na trhu s energiemi, kdy ceny daných komodit mají výrazně zvyšující se tendenci.
- [140] Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjišřným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přešůpky k povaze a závažnosti přešůpku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.
- [141] Správní orgán s ohledem na ust. § 38 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přešůpky považuje nestanovení zálohových plateb za dodávku plynu/elektřiny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby dané komodity v následujícím zúčtovacím období za velmi závažné, neboť požadování platby nepřiměřeně vysoké zálohy na dodávku plynu/elektřiny bez objektivního odůvodnitelného důvodu ze strany obchodníka s plynem a elektřinou a akceptovatelného ze strany zákazníka nelze považovat za žádoucí, jelikož to na straně účastníka řízení znamená přijetí finanční částky, se kterou pak po fakturační dobu může nakládat/hospodařit, čímž dochází k poškození zájmů zákazníka přinejmenším tím, že zákazník s touto částkou nemůže disponovat.
- [142] Přestože účastník řízení spáchal pokračující přešůpek pouze dvěma dílčími útoky, kdy se samozřejmě jedná o nejmenší počet dílčích útoků v případech, které je možno vyhodnotit jako pokračování v přešůpku, považuje správní orgán i tuto skutečnost za závažnost přešůpku zvyšující ve smyslu ust. § 38 písm. g) zákona o odpovědnosti za přešůpky, jelikož spáchání projednávaného pokračujícího přešůpku mělo dva následky (vystavení dvou rozpisů záloh na dodávku energií), od čehož nelze při hodnocení závažnosti přešůpku odhlédnout.
- [143] Správní orgán jako výrazně přitěžující okolnost podle ust. § 40 písm. b) zákona o odpovědnosti za přešůpky hodnotí skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přešůpek spáchal ve vícečinném souběhu s dalším přešůpkem, a to přešůpkem podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I. tohoto rozhodnutí), kdy se sice jedná o přešůpek mírněji trestný, avšak dle názoru správního orgánu o přešůpek svou podstatou závažnější, neboť má za to, že obecně přešůpky v oblasti energetiky vůči spotřebitelům (resp. nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům na trhu s energiemi) jsou závažným jednáním s ohledem na velmi oslabené postavení spotřebitelů vůči

dodavatelům, v tomto konkrétním případě pak nekalou praktiku spáchanou účastníkem řízení považuje správní orgán za extrémně závažnou, a to z následujících důvodů.

- [144] Účastník řízení i přesto, že měl se zákazníky za dodávku plynu/elektriny sjednanu fixní cenu (u zákazníka [REDACTED] do 31. prosince 2022 a u zákaznice [REDACTED] do 31. prosince 2023), tak uvedeným zákazníkům zaslal informaci, že dojde ke změně způsobu stanovení ceny za dodávku plynu/elektriny, a to tak, že cena bude účtována dle cen dosažených obchodováním na velkoobchodním trhu, což v konečném důsledku pro dané spotřebitele znamená, že změnou původně sjednaných práv a povinností nemůžou daní spotřebitelé předvídat reálnou cenu za dodávanou komoditu.
- [145] Správní orgán považuje nekalou obchodní praktiku za velmi závažnou, a to z hlediska ekonomického i časového. Zákazníci si při uzavírání smluvního závazku s účastníkem řízení zvolili nabídku s fixací ceny na určitou dobu a počítali s určitou jistotou neměnné ceny, účastník řízení jim v době energetické krize výrazně změnil podmínky smluvního vztahu, a to tak, že jim bude dodávat danou komoditu za cenu obchodovatelnou na burze, čímž dostal zákazníky do složité situace z pohledu větší finanční zátěže, se kterou rozumně nemohli počítat, protože pokud by se zákazníci rozhodli ve smluvním závazku s účastníkem řízení setrvat nebo přejít k jinému dodavateli, bylo by to pro ně v konečném důsledku nevýhodnější než původně sjednaný závazek s fixní cenou. V obou případech má jednání účastníka řízení přímý negativní dopad do majetkové sféry spotřebitelů, protože ke zvýšení ceny v konečném důsledku u obou spotřebitelů došlo.
- [146] Byť účastník řízení užil nekalou obchodní praktiku pouze vůči dvěma spotřebitelům, jejichž újma je obtížně vyčíslitelná, je nutné, aby uložená pokuta za toto jednání překračovala několikanásobně prospěch, který z takového jednání účastník řízení mohl realizovat.
- [147] Pokud se má správní orgán vyjádřit k povaze činnosti účastníka řízení, pak lze konstatovat, že účastník řízení jako subjekt, jehož podnikatelskou činností je poskytování sdružených služeb dodávky plynu/elektriny, kdy nejen že dodává zákazníkům plyn/elektrinu, ale také jim zajišťuje na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu plynu/elektriny a související služby, by měl ke svým zákazníkům přistupovat zodpovědně, poctivě a s odbornou péčí. Jestliže však lze v činnosti účastníka řízení vysledovat snahu o oklamání svých zákazníků a obohacení se na jejich úkor, nespátňuje v tom správní orgán povahu řádného a čestného provozování činnosti v energetickém odvětví. I k tomu pak správní orgán přihlédl při stanovování výše uložené pokuty jako k okolnosti tuto pokutu zvyšující.
- [148] Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Správní orgán nemá povědomí o tom, že by s účastníkem řízení bylo kdy vedeno příkazní či přestupkové řízení z důvodu porušení povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví. Lze tak říct, že se účastník řízení přestupku dopustil poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.
- [149] Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.
- [150] Co se týče osoby pachatele přestupku vycházel správní orgán při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

- [151] Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [152] Účastník řízení v rámci podání ze dne 2. června 2022 doložil podklady týkající se jeho aktuálních majetkových poměrů. Správní orgán z Výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2021 zjistil, že účastník řízení dosáhl tržeb za prodej zboží ve výši [REDAKCE] Kč (v předchozím účetním období [REDAKCE] Kč) a výsledku hospodaření za účetní období ve výši [REDAKCE] Kč (v předchozím účetním období [REDAKCE] Kč), přičemž čistý obrat za účetní období činil [REDAKCE] Kč (v předchozím účetním období [REDAKCE] Kč).
- [153] Účastník řízení v souvislosti s jeho doloženými podklady týkajícími se jeho majetkových poměrů namítá, že případné finanční postižení by vzhledem k zápornému výsledku hospodaření mělo negativní, ba přímo likvidační důsledky.
- [154] Správní orgán k námitce účastníka řízení uvádí následující. Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je podle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená. V této souvislosti správní orgán zdůrazňuje, že pokud účastník řízení namítá likvidační charakter uložené pokuty, musí toto tvrzení i dostatečně odůvodnit a musí unést o tomto tvrzení důkazní břemeno. Jak k tomu uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 30. října 2009, č. j. 2 Afs 90/2009-68, „pokud stěžovatel označuje výši uložené pokuty za likvidační, nelze mu přisvědčit zejména proto, že toto tvrzení nikterak neprokazuje.“ Namítá-li tedy účastník řízení likvidační dopad uložené pokuty, pak má správní orgán za to, že tak činí pouze obecně a že neunesl důkazní břemeno, neboť své tvrzení o likvidačním charakteru uložené pokuty blíže nekonkretizoval.
- [155] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření není překážkou pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že uložená pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení jakožto právnické osoby. V tomto ohledu je zřejmé, že účastník řízení podniká s obratem dosahujícím stovek miliónů Kč, a i přes výrazně záporný výsledek hospodaření nebyl nucen ukončit svou podnikatelskou činnost. Není tedy možné uvažovat o tom, že by se pokuta stanovená ve výši uvedené ve výroku III. tohoto rozhodnutí mohla stát jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti.
- [156] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [157] Po zvážení všech skutkových okolností případu (tedy i skutečností svědčících ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení), jakož i po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností

a majetkových poměrů účastníka řízení, a s ohledem na zásadu absorpce stanovil správní orgán účastníkovi řízení úhrnnou pokutu ve výši, jež je uvedena ve výroku III. tohoto rozhodnutí. Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že uložená pokuta byla stanovena při samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty a činí 1,7 % zákonného rozpětí výše pokuty, nelze tedy uvažovat o její nepřiměřenosti. Správní orgán má za to, že pokuta ve stanovené výši naplňuje jak funkci preventivní, tak funkci odstrašující, a současně není pro účastníka řízení i s ohledem na jeho majetkové poměry likvidační.

- [158] Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi ERÚ v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

- [159] Souběžně je výrokem IV. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v.r.
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: GEEN Sale a.s.